

Försvarsutskottets betänkande

1985/86:2

om vissa frågor angående räddningstjänst

FöU
1985/86:2

I detta betänkande behandlas fyra motioner som rör samhällets räddningstjänst. Motionerna väcktes under den allmänna motionstiden 1985.

Motionerna

1984/85:1134 av Wivi-Anne Radesjö m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om kartläggning av skredrisker.

1984/85:1475 av Inga-Britt Johansson (s) och Lisbet Calner (s) vari yrkas att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om larmsignaler och information till allmänheten i samband med kemikalie- och gasolyckor.

1984/85:2131 av Kerstin Andersson (c) och Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen förordats om kostnadsansvaret för förebyggande åtgärder mot skred m. m.

1984/85:2153 av Anita Modin m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen hos regeringen anhåller att förhandlingar snarast upptas med Landstingsförbundet i enlighet med motionens syfte.

Förebyggande åtgärder mot jordskred

Motionerna 1984/85:1134 och 1984/85:2131

I motion 1134 förordas att statens geotekniska institut (SGI) snarast fullföljer ett uppdrag från regeringen år 1978 att utföra en översiktlig kartläggning av områden inom vilka det föreligger risk för jordskred. Motionärerna pekar på att SGI hittills endast har kartlagt elva kommuner och att ytterligare ett femtiotal kommuner beräknas vara i behov av sådan kartläggning. Kartläggningen är enligt motionärerna en förutsättning för att åtgärder mot skred skall kunna vidtas.

Motion 2131 behandlar kostnadsansvaret för geotekniska undersökningar och för förebyggande åtgärder mot skred. Motionärerna stöder ett förslag till finansiering som räddningstjänstkommittén (Kn 1979:01) har lagt fram i sitt betänkande (Ds Fö 1983:2) Geotekniska undersökningar och förebyggande åtgärder mot skred, samtidigt som de riktar kritik mot ett förslag i ämnet som

har förts fram i en departementspromemoria. Skillnaden mellan förslagen gäller främst omfattningen av statsbidrag och fastighetsägarnas kostnadsansvar.

FöU 1985/86:2

Utskottet

På flera håll i Sverige finns områden som är utsatta för risk för jordskred. Under de senaste åren har det i vårt land inträffat skred som haft omfattande skador som följd. Nyligen har också rapporterats risker för nya skred inom därför känsliga områden. Mot denna bakgrund framstår beredskapen mot jordskred som viktig. Att avvärja överhängande risker för skred och begränsa följderna när skred inträffar åvilar enligt brandlagen (1974:80) kommunerna inom ramen för deras ansvar för räddningstjänsten. Utskottet finner det angeläget att också frågor rörande de mera långsiktigt förebyggande åtgärder som behandlas i motionerna 1134 och 2131 snarast får en tillfredsställande lösning.

Enligt vad utskottet har inhämtat bereder man för närvarande inom regeringskansliet förslag till riksdagen angående genomförande och finansiering av geotekniska undersökningar av riskområden för jordskred och av åtgärder för att förebygga sådana händelser. I avvaktan på resultatet av detta arbete – som utskottet räknar med bedrivs målmedvetet och utan onödig tidsutdräkt – bör riksdagen inte uttala sig i de frågor som motionerna har aktualiserat. Motionerna 1134 och 2131 bör avslås.

Räddningstjänsten vid kemikalie- och gasolyckor

Motion 1984/85:1475

Motionärerna anser att det saknas ett enhetligt larmsystem och klara riktlinjer om information till allmänheten i samband med kemikalie- och gasolyckor. I motionen framhålls också bristen på klara riktlinjer för kontakterna med lokalradion vid sådana händelser. En särskild arbetsgrupp bör enligt motionärerna tillsättas för att snabbt ta fram regler för information till allmänheten.

Utskottet

Regeringen har den 19 juni 1985 medgivit att civilförsvarets alarmeringsanordningar får användas för signalering vid nödlägen i fredstid. Enligt beslutet skall åtgärder vidtas för att informera allmänheten om signalens innebörd. Denna skall vara densamma i hela landet. Regeringens medgivande förutsätter åtgärder för ett smidigt samarbete med radion vid ett nödläge. Statens brandnämnd gavs av regeringen i uppdrag att efter samråd med Sveriges Radio AB lämna allmänna råd för signalens användning i fred och svara för den riksomfattande informationen om signalen. Utskottet förutsätter att detta arbete bedrivs utan onödig tidsutdräkt. Ifrågakvarande regeringsbeslut tillgodoser i huvudsak syftet med motion 1475. Motionen bör därför avslås.

Motion 1984/85:2153

Motionärerna förordar att sjukvårdshuvudmännen i framtiden skall kunna använda sig av rikspolisstyrelsens, försvarsmaktens och privata helikopterresurser för sjuktransporter. Sjukvårdshuvudmännen bör därför enligt motionen ha det samlade ansvaret för sådana transporter och deras finansiering. Motionsförslaget ligger i linje med det förslag i ämnet som har lagts fram av räddningstjänstkommittén i rapporten Sjuktransporter med helikopter. Enligt motionärerna har det i motionen förda resonemanget när det gäller finansieringen dock en något annan inriktning än kommitténs förslag. Förhandlingar i motionens syfte bör, anser motionärerna, snarast tas upp med Landstingsförbundet.

Utskottet

Enligt vad utskottet inhämtat har förhandlingar som inletts med Landstingsförbundet om ett samlat ansvar hos sjukvårdshuvudmännen för luftburna sjuktransporter inte kunnat slutföras. För närvarande förbereder man inom regeringskansliet förhandlingar om ersättningar till sjukvårdshuvudmännen och avser att i detta sammanhang på nytt ta upp frågan om de luftburna sjuktransporterna. Det är viktigt för vårt samhälle att frågan bringas till en lösning. Enligt utskottets mening bör riksdagen dock i detta läge inte göra något uttalande. Motion 2153 bör avslås.

Utskottets hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

1. beträffande *slutförande av geotekniska undersökningar* att riksdagen avslår motion 1984/85:1134,
2. beträffande *kostnadsansvaret för åtgärder mot jordskred* att riksdagen avslår motion 1984/85:2131,
3. beträffande *räddningstjänsten vid kemikalie- och gasolyckor* att riksdagen avslår motion 1984/85:1475,
4. beträffande *luftburna sjuktransporter* att riksdagen avslår motion 1984/85:2153.

Stockholm den 21 november 1985

På försvarsutskottets vägnar

Lennart Blom

Närvarande: Lennart Blom (m), Roland Brännström (s), Kerstin Ekman (fp), Evert Hedberg (s), Göthe Knutson (m), Ingemar Konradsson (s), Ingvar Björk (s), Hans Lindblad (fp), Olle Aulin (m), Iréne Vestlund (s), Gunhild Bolander (c), Barbro Evermo (s), Lennart Holmsten (s), Ingegerd Anderlund (s) och Ingbritt Irhammar (c).

